

A colorful cartoon illustration of a family of four in a kitchen, sorting through household waste. A woman in a pink dress stands on the left, holding a white bag. A young boy in a red shirt and grey pants is putting items into a green bag. A girl in a green shirt is sitting on a stool, holding a brown bottle. A man in a purple hoodie is leaning over, holding a blue bag. On the floor, there is a yellow bag, a green bag, a blue bag, and a cardboard box labeled 'AL COPARQUE' containing a vacuum cleaner and a hair dryer. The kitchen has green cabinets and a window in the background.

**Manual de
bones pràctiques:
Gestionar
els residus
a la llar**

 GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, AIGUA, URBANISME I HABITATGE

Sistemes Integrats de Gestió de Residus d'Envasos

ECOVIDRIO

Sistemes Integrats de Gestió de Residus d'Aparells Elèctrics i Electrònics

Què és el reciclatge?

Denominem **residus** col·loquialment a aquells productes que ja hem utilitzat i han deixat de tenir valor per a nosaltres. En molts casos, aquests residus contenen materials valuosos que poden ser recuperats i reciclats.

El reciclatge: una necessitat ambiental

Actualment generem una gran quantitat de residus, per això **el reciclatge afavoreix el medi ambient:**

- ▣ **Estalvia matèries primeres,** perquè el paper i el cartó, el vidre, el plàstic o el metall poden reutilitzar-se una vegada i una altra.

- ▣ **Estalvia aigua i energia,** perquè es consumeix menys fabricant nous productes a partir de materials recuperats i reciclats que a partir de matèries primeres.

- ▣ **Disminueix el volum de residus** que acumulem i, per tant, també el volum als abocadors.

Reciclar és utilitzar de nou un material que hem considerat com a residu. Però abans...

reduir i reutilitzar!

Reciclar és important, però pensa:

El millor residu, el que té menor impacte ambiental, és el que no es genera...

Per això, quan es tracte de residus, recorda la regla de les **tres R:**

Reduir

Evitar o disminuir la generació de residus.

Per exemple, portant les teues pròpies bosses al mercat.

Reutilitzar

Utilitzar de nou un producte abans de considerar-lo un residu. Per exemple, utilitzant les camisetes velles com a draps de neteja.

Reciclar

Depositar els residus de manera selectiva als contenidors correctes, perquè puga aprofitar-se el material que contenen. Per exemple, portant envasos, paper i cartó i vidre al contenidor que corresponga, o els aparells elèctrics i electrònics a un ecoparc.

El reciclatge a la llar

Reciclar a la llar no és complicat, només cal organitzar-se un poc. **El més còmode és poder disposar de quatre poals o recipients diferents:** per al vidre, el paper i cartó, els envasos lleugers (de plàstic, llandes i brics) i la matèria orgànica i la resta.

Sabem que un producte es pot reciclar quan veiem algun dels

símbols indicadors. El més comú és un cicle format per tres fletxes verdes. Aquest símbol, amb un número dins o unes inicials, indica el material de què està fet l'envàs.

Atenció! Aquests símbols indiquen que el producte es pot reciclar, NO que provinga de material reciclat. Tots els envasos han de recuperar-se i tots els materials són reciclables.

Quins residus podem separar a la llar?

A casa es genera una gran varietat de residus: matèria

orgànica, paper i cartó, vidre, metalls, brics, plàstics, medicaments, piles, peretes i tubs fluorescents, teixits, electrodomèstics, mobles, aparells elèctrics, etc. **Ja estàvem acostumats a separar-ne molts!** Ara hem de començar també a arreplegar selectivament un nou tipus de residu, els denominats residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAEE). **Aprèn com fer-ho amb aquesta guia!**

Els ecoparcs

Hi pots deixar, per exemple, electrodomèstics i altres aparells elèctrics i electrònics, mobles, oli usat, espills trencats, runes, joguets, etc.

Si no saps on està el del teu municipi, pots informar-te a l'ajuntament.

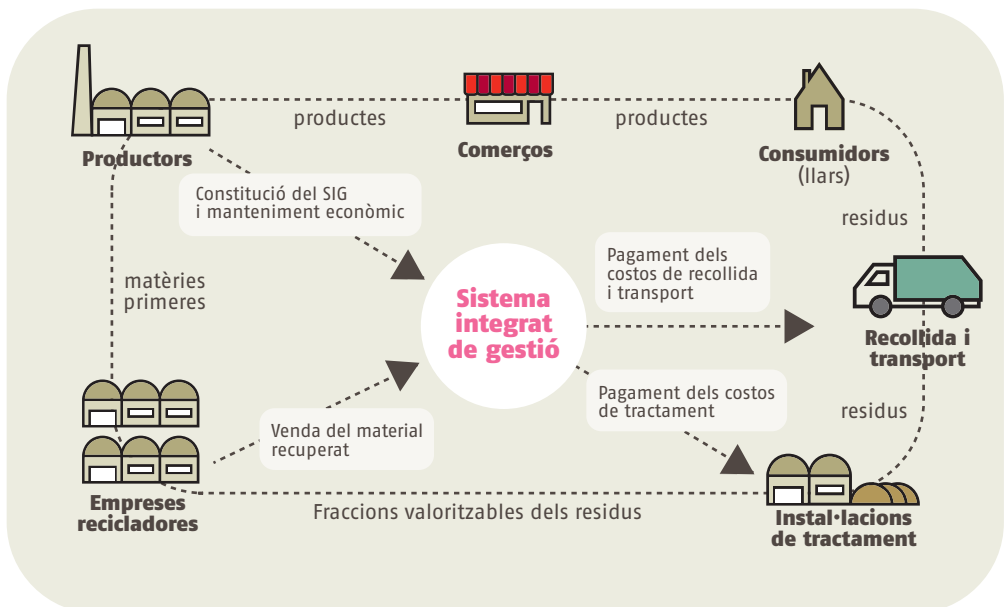
A més, en el web de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge (www.cma.gva.es) pots trobar una llista dels ecoparcs autoritzats a la Comunitat Valenciana.

L'**ecoparc** és una instal·lació municipal al servei del ciutadà per a lliurar els residus que no poden depositar-se als contenidors habituals.

Sistema integrat de gestió (SIG)

Una gestió eficaç dels residus derivats dels productes que consumim a les nostres llars **es manté** gràcies a la participació d'una varietat d'agents i entitats que asseguren tancar el cicle de vida d'un producte, és a dir, des de la fabricació fins al seu tractament com a residu i posterior transformació a través del reciclatge. Aquest conjunt d'agents, i els seus diferents mecanismes de col·laboració, es coordinen a través dels **sistemes integrats de gestió (SIG)**, entitats sense ànim de lucre la missió de les quals és garantir que tots els residus siguin gestionats d'acord amb la normativa ambiental, i el funcionament de les quals pot veure's reflectit en l'esquema següent:

El principi **Qui contamina, paga** és un dels principis del desenvolupament sostenible segons el qual aquelles persones, empreses o entitats que contaminen o provoquen un dany ambiental han d'assumir el cost econòmic de les accions per a corregir-lo.

Els residus d'aparells elèctrics i electrònics

Un nou residu per a gestionar...

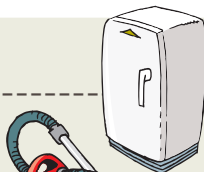
Els ciutadans hem de facilitar la recollida selectiva dels residus d'aparells elèctrics o electrònics. Hi ha diversos tipus de RAEE, però, com podràs observar, és molt senzill identificar-los!

Què són els residus d'aparells elèctrics i electrònics?

Els residus d'aparells elèctrics i electrònics (**RAEE**) són aquells aparells **que funcionen amb piles, bateries o corrent elèctric dels quals volem desfer-nos.**

Grup de RAEE que produïm a casa

1 Grans electrodomèstics

2 Xicotets electrodomèstics

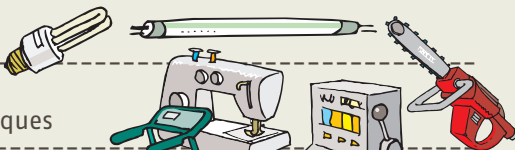
3 Equips d'informàtica i telecomunicacions

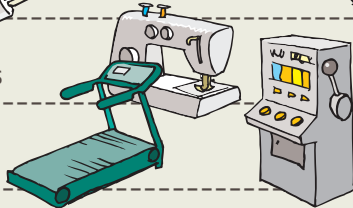
4 Aparells electrònics de consum

5 Aparells d'enllumenat

6 Eines elèctriques o electròniques

7 Juguets i equips esportius o de temps lliure

8 Instruments de vigilància o control

Els **sistemes integrats de gestió de RAEE** que podem trobar són els següents: **ECOLEC, ECOTIC, ERP, ECOASIMELEC, ECOFIMÀTICA, AMBILAMP, ECOLUM, TRAGAMÒBIL I ECO-RAEE'S.**

Recorda:
deixar aquests residus a llocs no habilitats per fer-ho pot comportar una sanció econòmica

Beneficis ambientals del seu reciclatge

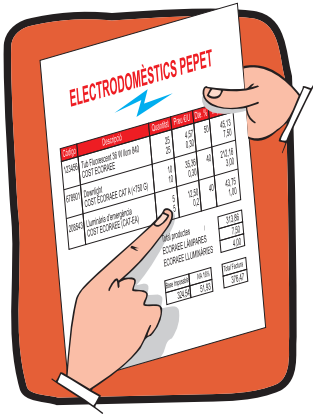
□ **Reaprofitar els materials** que poden ser reciclats i tornar a ser utilitzats, com el ferro, el coure o l'alumini. A les llars espanyoles es generen, anualment, entre 100.000 i 160.000 tones de residus electrònics domèstics.

□ **Extraure les substàncies i els components perillosos** que poden contenir per a neutralitzar-los, com el plom, el cadmi o el mercuri. Un ordinador, per exemple, està compost per 3 kg de plàstic, 3 kg d'acer, 1 kg de plom, 500 grams d'alumini, 350 grams de coure, 100 grams de cadmi i altres components. Algunes d'aquestes substàncies són molt contaminants.

Per a recordar-nos que no hem de tirar aquest residus al fem normal, els aparells elèctrics i electrònics porten una etiqueta que il·lustra un contenidor ratllat.

Cost de gestió

Com a cost de gestió es coneix una part del preu de qualsevol producte elèctric o electrònic que adquirim, i que apareix reflectit en la factura emesa per l'establiment distribuïdor, i que varia segons el tipus d'aparell que comprem.

Aquest cost visible està destinat específicament a finançar les tasques de gestió i reciclatge de residus d'aparells elèctrics i electrònics que podem denominar històrics, és a dir, aquells que vam adquirir fa alguns anys i que ara s'han de gestionar com a residu.

D'aquesta manera, els costos d'aquestes tasques són assumits tant pels productors, distribuïdors i instal·ladors com pels usuaris.

Tens quatre alternatives per a depositar els teus residus RAEE

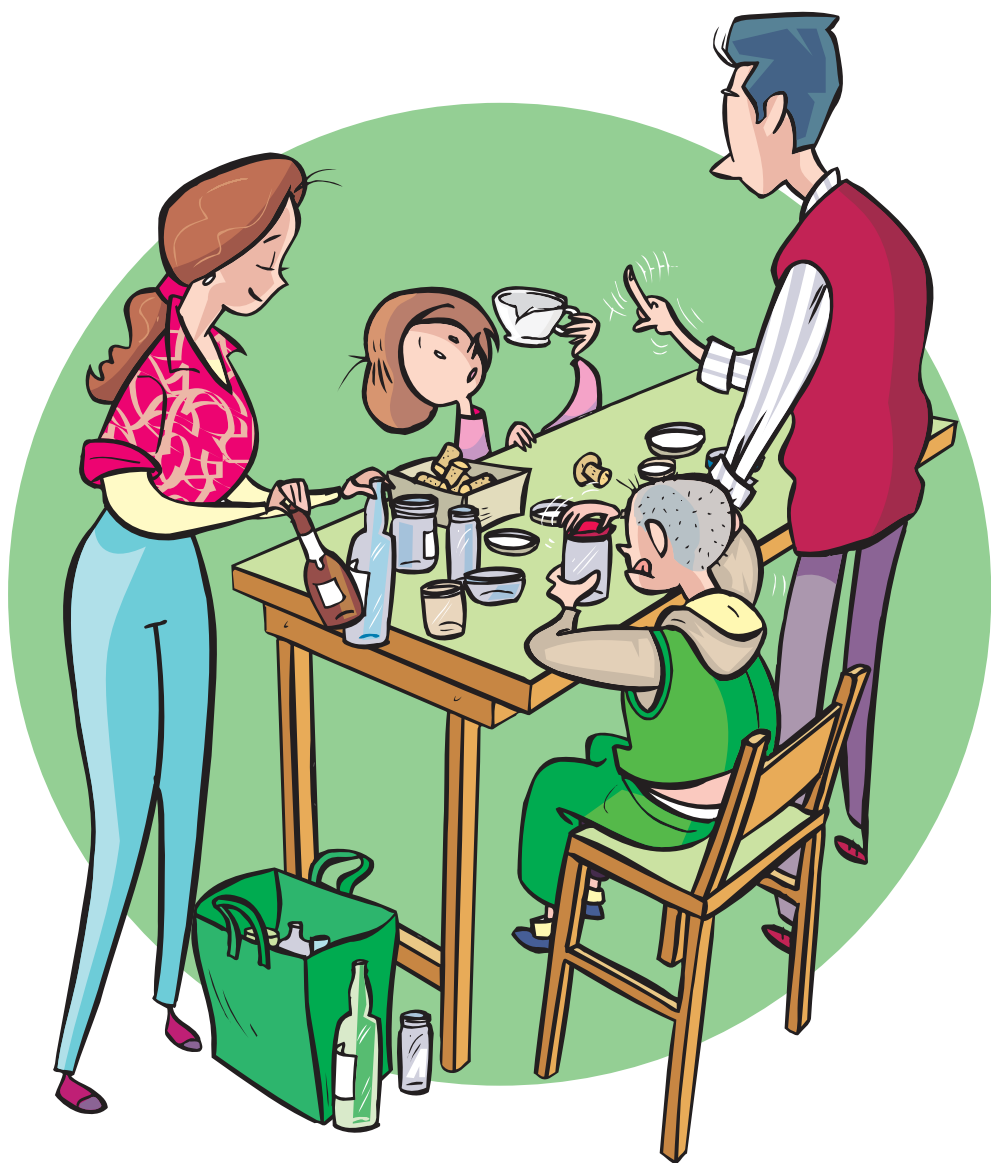
- 1 L'ecoparc municipal**, on s'arreglen grans i xicotets electrodomèstics, aparells d'enllumenat, ferramentes elèctriques o electròniques, etc.
- 2 El servei municipal de recollida**. Alguns municipis tenen un servei de recollida destinat als residus més voluminosos. Informa-te'n el teu ajuntament.
- 3 La recollida en l'establiment**. En comprar un producte substituït del teu aparell deteriorat, pots deixar en la tenda el vell.
- 4 La recollida a la llar**. Pots desfer-te de l'aparell deteriorat o vell que vols substituir a través del servei de lliurament a domicili que ofereixen nombrosos establiments com a servei addicional.

Incorrecte

Correcte

El vidre

Què és i d'on prové?

El descobriment del vidre data de 3.000 anys a.C. Els fenicis i els egipcis van ser els primers fabricants i proveïdors de vidre. Tradicionalment ha sigut un dels materials més utilitzats per a conservar aliments perquè:

- ▢ Les substàncies que el componen són abundants en la natura i fàcilment extraïbles.
- ▢ Resisteix la calor, de manera que pot utilitzar-se per a fer conserves, al buit.

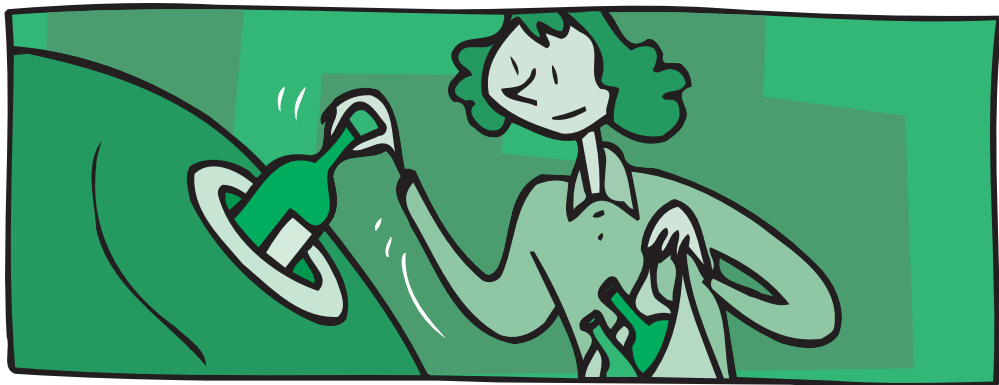
ECOVIDRIO és una associació sense ànim de lucre encarregada del **sistema integrat de gestió** dels residus d'envasos de vidre a tot Espanya. A Ecovidre estan representats tots els sectors relacionats amb el reciclatge de vidre: envasadors, recuperadors i fabricants.

Beneficis ambientals del seu reciclatge

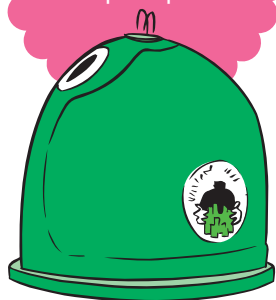
- ▢ **S'aprofita tot el material** i manté íntegres totes les seues propietats després del reciclatge.
- ▢ **Estalvia energia.** Amb l'energia que s'estalvia quan reciclem una botella podria funcionar una pereta de 100 watts durant 4 hores.
- ▢ **Redueix la necessitat de noves matèries primeres.** Per exemple, 3.000 botelles equivalen a més d'una tona de matèria primera.
- ▢ **Redueix la quantitat de residus als abocadors.** Per cada 3 botelles que es reciclen, s'evita la deposició d'un quilogram a l'abocador.

Què es fa amb el material recuperat?

El vidre recuperat es transporta a una planta de tractament on es neteja i es tritura mecànicament. Aquest vidre triturat serveix com a base per a fabricar nous envasos. Quan una botella, pot o flascó es deposita en un iglú, aquest envàs **es recicla al 100%** i dóna lloc a un envàs que tindrà les **mateixes qualitats i característiques**.

El contenidor
destinat al vidre és
un iglú verd amb la
boca redona. No
t'equivoques!

Les botelles i els pots de vidre solen
estar identificats amb un **punt verd**.
Aquest símbol significa que els
envasadors han pagat perquè
aquests envasos es gestionen
adequadament.

Consells per a recuperar el vidre a la llar

Perquè et resulte més fàcil reciclar-lo segueix els
consells següents:

- **Utilitza un poal** per a acumular el vidre o una **bossa de reciclatge**: evitaràs que es trenquen els envasos i algú pugui tallar-se.
- **Buida** completament el contingut de les **botelles i pots** abans de depositar-los a l'iglú; així elimines les restes d'aliments i evites les males olors.
- **No guardes** les botelles i pots amb els **taps** o les tapadores perquè, com que no són de vidre, no s'han de tirar en aquest contenidor.
- Intenta **no acumular molts envasos** de vidre: et costaria molt d'esforç portar-los al contenidor.
- **Utilitza el carro de la compra** per a portar el vidre fins al contenidor.
- Ting molta **precaució amb els envasos trencats**. Un bon truc per a evitar tallar-se és guardar-los en una bossa de plàstic que buidaràs al contenidor.
- Quan tires els envasos de vidre al contenidor, **intenta no fer excessiu soroll** per a no molestar els veïns, i fes-ho sempre a hores raonables.

Pots tirar al contenidor del vidre

- **Botelles de vidre:** botelles de refrescos, suc, vins, licors, etc.
- **Pots i flascons** de vidre, de conserves, melmelades o perfums.

No has de tirar al contenidor del vidre

- Els **taps** i les **tapadores** dels envasos. Hauran de tirar-se al contenidor groc amb la resta d'envasos de plàstic i metall.
- Els **elements de vidre o cristall** com ara gots, copes, tasses, plats, pitxers, peretes, finestres, espills, els vidres del cotxe, taules de vidre, etc., no s'han de depositar a l'iglú.
- Els **envasos de vidre de medicaments** tenen un circuit específic de reciclatge i no s'han de mesclar amb el vidre normal.
- Els **articles de qualsevol altre material que no siga vidre**, com ara ceràmica, porcellana, argila, rajola o pedra.

Atenció!

Els gots i les copes estan fabricats de cristall i inclouen metalls pesants en la seua composició, per la qual cosa no han de depositar-se a l'iglú.

El lloc correcte per a depositar-los és l'ecoparc.

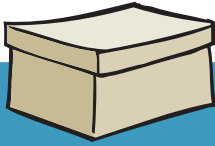

Incorrecte

Correcte

El paper i el cartó

Què és i d'on prové?

El paper i el cartó es poden obtenir a partir de:

- ▢ **La trituració i el processament de la fusta.**
- ▢ **El reciclatge del paper ja elaborat.**

Beneficis ambientals del seu reciclatge

- ▢ **S'aprofita el paper i el cartó ja fabricats**, evitant que acabe en un abocador. Per cada 700 kg de paper que reciclem estalviem en abocador un espai equivalent a un automòbil.
- ▢ **Estalvia aigua:** se'n gasta 100 vegades menys per a reciclar el paper que per a fabricar-lo a partir de fusta.
- ▢ **Estalvia energia.** Reciclant el paper, es gasta un 70% menys d'energia.

Què es fa amb el material recuperat?

El paper reciclat s'empra per a produir noves caixes, paper d'embalatge, objectes de papereria, revistes, periòdics, llibres, etc.

Per cada quilo de paper i cartó que arrepleguem per a reciclar-lo, evitem l'emissió a l'abocador de 900 grams de CO₂.

La qualitat del paper reciclat ha millorat moltíssim els últims anys.
Anima't a utilitzar-lo!

ECOEMBEES

Ecoembalajes España SA és una societat sense ànim de lucre formada per les principals empreses distribuïdores i recicladores d'Espanya que s'encarrega del **sistema integrat de gestió** per a la recuperació i el reciclatge d'envasos de paper i cartó.

Consells per a recuperar el paper i el cartó a la llar

T'oferim alguns consells perquè et resulte més fàcil reciclar-los:

- Si disposes d'un espai per fer-ho, **reserva un poal, una cistella o una borsa de paper** per a emmagatzemar el paper i el cartó.
- Quan **guardes la compra**, desfés-te dels embolcalls prescindibles, com, per exemple, el dels iogurts o les botelletes de beguda, separa'ls immediatament i deposita'ls al contenidor blau.
- **Aplana les caixes de cartó** perquè ocupen menys espai. Guarda els papers i cartons més xicotets dins del poal i els més grans a sota del poal.
- **Si col·loques els papers en una bossa de paper**, podràs tirar-la directament al contenidor. Serà més còmode per a tu.
- En la mesura que et siga possible, **lleva les grapes, els clips i les espirals** abans de portar el paper al contenidor.
- Una **experiència molt educativa** per als xiquets és produir a casa el seu propi paper reciclat. És molt fàcil de fer... t'atreveixes a intentar-ho?

Hi ha un **contenidor específic per al paper i el cartó**. És blau i habitualment té una boca rectangular i allargada

Els envasos de paper i cartó també solen estar identificats amb un **punt verd**. Aquest símbol significa que els envasadors han pagat perquè aquests envasos es gestionen

Pots tirar al contenidor de paper

- Folis, papers, cartes i sobres.
- Periòdics i revistes.
- Caixes de cartó, com ara caixes d'ous, de cereals, de galetes, de sabates, etc.
- Tiquets de la compra, cupons, factures, etc.

No has de tirar al contenidor de paper

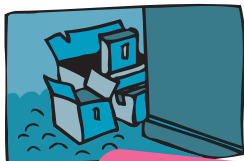
- Brics.
- Tovallés o tovallons de paper.
- Material brut amb aliments, com ara caixes de pizza.
- Caixes revestides amb cera, metall o qualsevol altre material que no siga paper o cartó.
- Fotografies i radiografies.
- Fustes, bosses de plàstic i, en general, qualsevol material que no siga paper.
- Les caixes dels medicaments, els quals tenen un circuit específic de reciclatge.

Atenció

Si tires papers que continguen informació personal, assegura't de trencar-los adequadament.

Atenció

Els brics estan formats sobretot per cartó, però també per altres materials com plàstic i alumini. Es consideren envasos lleugers i, per tant, **han de depositar-se al contenidor groc.**

Incorrecte

Correcte

Els envasos lleugers

Atenció:
també hi ha
envasos de vidre i de
cartó, però recorda
que aquests tenen els
seus contenidors
propis

Què són i de què estan fets?

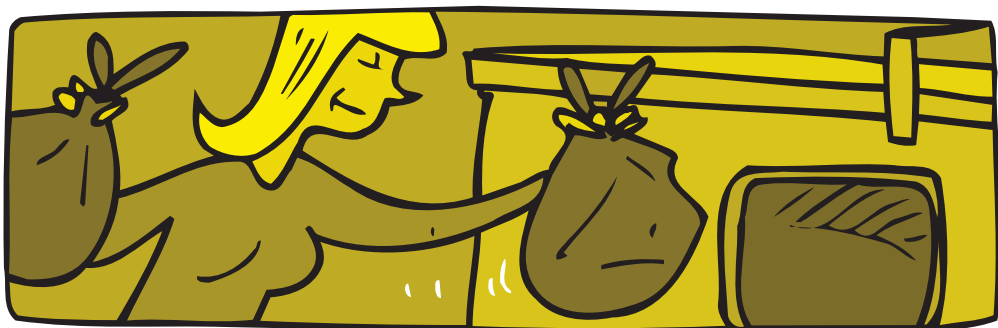
Hi ha envasos de múltiples materials i formes, però els podem classificar en tres tipus principals: **envasos de plàstic, envasos metàl·lics i brics**. No et preocupes... tots van al mateix contenidor!

Es consideren residus d'envasos lleugers

- Les botelles, els pots, les caixes, les safates i les terrines de plàstic.
- Els embolcalls de plàstic.
- Les llandes i els pots d'acer o d'alumini.
- Les safates d'alumini.
- Els brics o cartons de llet, suc, vi, etc.
- Les bosses del supermercat.
- Els taps i les tapadores de pots i botelles.

No es consideren residus d'envasos lleugers

- Els productes sanitaris: xeringues, envasos de medicaments, bosses de plasma o pots per a la presa de mostres.
- Els utensilis dedicats a transportar equipatge o documents, com ara maletes, carpetes, carteres i bitlleters.
- Els plàstics que no siguin envasos (carrets de la compra, joguets, cadires, etc.).
- Altres utensilis com ara encenedors, recanvis d'estilogràfiques, bolígrafs o cassets.
- Les botelles de vidre i les caixes de cartó, atés que tenen els seus contenidors específics.
- La roba i el calçat.
- Els utensilis de cuina, paelles i ferramentes.

Sabies que reciclant una llanda d'alumini s'estalvia suficient energia per a fer funcionar un televisor durant tres hores i mitja?

ECOEMBES

Ecoembalajes España SA també és l'encarregada del **sistema integral de gestió** per a la recuperació i el reciclatge d'envasos de plàstic, metall i brics (envasos lleugers)

Beneficis ambientals del seu reciclatge

- ▣ **Redueix el consum de petroli.** Per cada quilogram de plàstic no reciclat es necessiten 2 quilograms de petroli cru.
- ▣ **Estalvia energia.** Es pot arribar a estalviar entre un 30 i un 70 % de l'energia quan es reciclen el plàstic, l'acer o l'alumini.
- ▣ **Evita la contaminació de l'aire.** Perquè en el procés d'extracció i fabricació s'emet una gran quantitat de gasos contaminants.
- ▣ **S'aprofiten materials** que poden tenir una **segona vida**.

Què es fa amb el material recuperat?

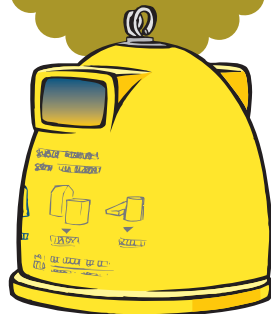
Els envasos recuperats es porten a una **planta de selecció** on se separen en fraccions segons el material de què estan fets (alumini, acer, plàstics i els brics). Cadascuna d'aquestes fraccions s'utilitzarà de nou com a matèria primera per a fabricar nous productes. Amb 40 botelles de plàstic es pot confeccionar un folre polar, i amb 80 llandes, una roda de bicicleta.

Consells per a recuperar els envasos lleugers a la llar

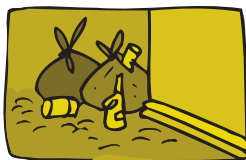
Perquè resulte més fàcil, recorda els consells següents

- ▣ **Utilitza una bossa del supermercat per a acumular els envasos lleugers** a casa. Quan estiga plena, li fas un nus i, directament, al contenidor groc. Aquesta bossa també es reciclarà.
- ▣ **Buida els envasos per complet i renta'ls** si cal perquè no desprenguen males olors mentre els mantens a casa.
- ▣ **Plega els brics i esclafa les botelles** de plàstic i les llandes, així ocuparan menys espai.
- ▣ **No esperes a acumular molts envasos** per a portar-los al contenidor. Aprofita el viatge quan vages a tirar la bossa de fem.
- ▣ **No deposites al contenidor groc** res més que envasos de plàstic, llandes i brics.

Els residus d'envasos lleugers han de depositar-se al contenidor groc. Solen tenir dues boques redones per a tirar els residus

Tots els envasos lleugers que també són reciclables solen estar identificats amb el **punt verd**. Aquest símbol significa que els envasadors han pagat perquè aquests envasos es gestionen adequadament.

Incorrecte

Correcte

Els medicaments i els seus envasos

Els medicaments i els seus envasos han de guardar-se conjuntament en una **farmaciola**, tret d'aquells que han d'estar a la nevera, i sempre **fora de l'abast dels xiquets**

ATENCIÓ!

Els medicaments han de mantenir-se en els seus envasos per a ser depositats als contenidors preparats a l'efecte.

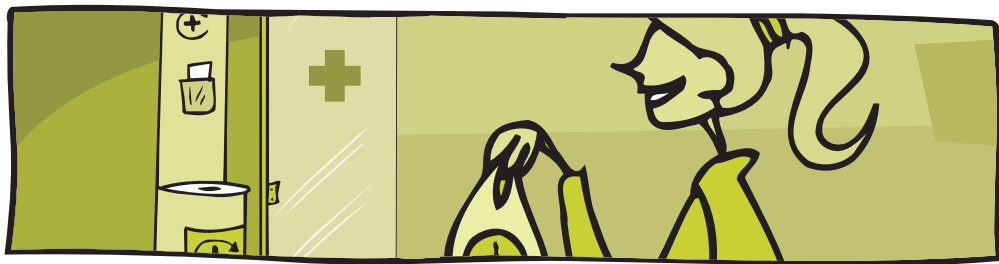
Què són i de què estan fets?

Un medicament y el seu envàs es converteixen en un residu quan:

- ❑ **Es consumeix per complet.**
- ❑ **Acaba el tractament mèdic.**
Si no l'hem de consumir.
- ❑ **Si està caducat.**

Beneficis ambientals del seu reciclatge

- ❑ **Permet la recuperació dels materials reciclables,** principalment dels envasos de cartó, plàstic, metall i vidre.
- ❑ En recuperar aquests materials, es permet **l'estalvi d'aigua i energia.**
- ❑ **S'evita la contaminació de l'aigua i el sòl,** en gestionar adequadament els fàrmacs que contenen els medicaments.

Què es fa amb el material recuperat?

Tots els medicaments recuperats es porten a una planta de tractament, on se separen:

- Els **materials reciclables** –principalment dels envasos de paper i el cartó, el plàstic, el vidre i els metalls– es porten a les empreses recicladores corresponents.
- Els **materials no reciclables** –les restes de medicaments– es porten a una **planta de valorització energètica** on s'incineraran per a obtenir energia elèctrica.

Consells per a recuperar els medicaments a la llar

Una creu envoltada amb una fletxa és el símbol inclòs en els envasos dels medicaments i significa que els laboratoris farmacèutics han pagat perquè aquests medicaments es gestionen adequadament una vegada han sigut depositats als contenidors blancs que podem trobar a les farmàcies.

I recorda:

- **Revisa periòdicament la teua farmaciola** per a comprovar que els medicaments que conserves estan en bon estat i, sobretot, que no han sobrepassat la data de caducitat. Així evitaràs possibles accidents a la llar.
- **Selecciona els medicaments de què t'hages de desprendre** i guarda'ls junts dins d'una bossa –fora de l'abast dels xiquets– fins que pugues portar-los al punt SIGRE de la teua farmàcia habitual.
- **No consumisques mai medicaments caducats.** La data de caducitat serveix per a garantir que el medicament es troba en bon estat i conserva íntegres totes les seues propietats.

No has de depositar al contenidor de la farmàcia

- ❑ Termòmetres
- ❑ Xeringues, agulles o objectes tallants.
- ❑ Pròtesis, gases, radiografies.

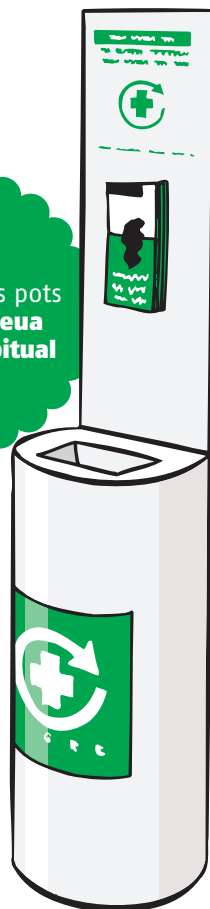
Atenció:
cal depositar els
medicaments amb la caixa
i el prospecte

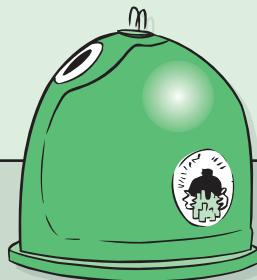
Pots tirar al contenidor de la farmàcia

- ❑ Els envasos buits de medicaments.
- ❑ Els medicaments que ja no necessites, per exemple, perquè has acabat el tractament.
- ❑ Els medicaments caducats

Aquests
contenidors els pots
trobar a la teua
farmàcia habitual

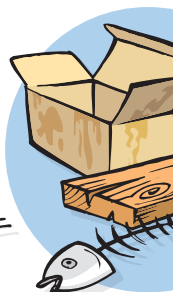
On?...
¿Dónde?...

...pots
depositar...
...puedes
depositar...

...però no...
...pero no...

Quan tingues dubtes sobre on depositar un residu
Quando tengas dudas sobre dónde depositar un residuo

Residu concret, la solució és dur-lo al Ecoparc.
Residuo concreto, la solución es llevarlo al Ecoparque.